1863. — Második évfolyam. 38. szám. Nagyvárad, május 10.

BIHAR

Előfizetési árak.

Postán vagy Nagyváradon házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 10 frt. — kr.
Félévre . . . . . 5 —
Évnegyedre . . . . . 2 „ 50 „

Nagyváradon házhoz küldés nélkül:

Egy évre . . . . . 8 frt.
Félévre . . . . . 4 „
Évnegyedre . . . . . 2 „

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztési iroda: Sasutcza 17 szám, 1-ső emelet.

Kiadó hivatal: Sasutcza 21 szám, Hollósy Lajos könyvkereskedésében.

Hirdetések díja:

Négy hasábos petit-sorért . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatásért . . . . . 30 „

A hirdetések és az előfizetési díjak a kiadó hivatalba bérmentve küldendők.

Politikai, társadalmi és kereskedelmi lap.

A biharmegyei gazdasági egylet és az érmelléki borász-társulat hivatalos közlönye.

Királyhágón inneni szerb és román testvéreink.

Multkor szóltunk a királyhágón tuli román testvérek néhány egybehivott tagjának nagyszebeni értekezletéről, s azon kérdést tevők fel, vajjon a román nemzetnek az erdélyi országgyülésére választandó követei viszhangozni fogják-e azt, mit az érintett értekezlet ugyan a román nemzet nevében határozott.

E kérdésünket több bécsi lap ismételte, s mivel a birodalmi székváros irói nem állnak katonai törvény alatt, kissé határozottabban, körvonalozattabban.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a „Wanderer" szerkesztője, ki midőn nyolcz havi börtönéből kiszabadult, s ezután irt első czikkében bizalmi nyögdécseléseket emleget, ezalatt erdélyi román testvéreinket értette volna.

Hogy a magyarországi románok nem tartották kongressusnak a nagyszebeni összejövetelt, mutatta jelen nem létök; tanusitotta vezetőik Axentie és Rácz nyilatkozota.

Most a királyhágón inneni szerb testvérek közlönyében, az Uj-Vidéken megjelenő „Szerbszki Dnevnik"ben olvasunk figyelemreméltó sorokat, melyek azon kérdést szellőztetik, vajjon mit érnek az erdélyi román testvérek konferencziájának határozatai?

Miután Ujvidék nem oly távol áll Magyarország fővárosától, hogy mi ott szabad, itt tiltott legyen, s miután a nagy Bihar székvárosa ismét elég közel van hozzánk, hogy amit itt mondunk, ott is meghallgathassák, nem lesz talán fölösleges a magyarországi szerbek véleményét az erdélyi román értekezletről fővonásaiban olvasóinkkal megismertetnünk.

A „Sz. D." miután megállapitotta azon tényt, hogy az értekezlet tagjait nem a román nemzet választotta, hanem azok a két erdélyi román főpap meghivottjai, s eszerint papokból áll, és hivatalnokokból, azon következtetésre jön, hogy az emlitett értekezlet nem volt és nem lehetett igaz képviselője a román nemzetnek, nem volt, és nem lehetett igaz organuma a nemzet akaratának. Megengedi mégis, hogy amenyiben az erdélyi román intelligentia csakugyan papokból áll, és hivatalnokokból, az értekezlet, amit határozott, valóban a nemzet nevében határozta.

A „Sz. D." ugy vélekedik, hogy sem a régi magyar, erdélyi, sem az uj osztrák alkotmány szerint nem lehet jogérvényes az olyatén konferenczia, minő az erdélyi román papoké és hivatalnokoké volt, melynek határozatai birhatnak magán jellemmel, de közjelentőségük nincsen.

A szerb lap nem kételkedik, hogy a román quaerelák és posztulatumok királyi propositiók alakjában az erdélyi országgyülés elé fognak terjesztetni; másként áll a dolog azokra nézve, mik az oktoberi diploma, és februári patens tárgyában mondattak, és határoztattak Nagyszebenben. Mig az oktoberi diploma a közös ügyek elismerésén, s a bővebb Reichsrathban való megjelenést kivéve, minden egyebet az egyes országgyüléseknek hagyott fönn, addig a februári pátens ezek hatáskörét tetemesen szűkebbre szabta, midőn a szűkebb Reichsrathot decretálta, (mely a hazai telekkönyvezési ügyet is illetékessége körébe akarja vonni, mint a cseh országgyülés tapasztalni szerencsés volt).

A „Szerbski Dnevnik" ezután Schmerling lovag urnál is centralistábbnak mondja az erdélyi román konferenczia tagjait, kik daczára annak, hogy a februári pátens Erdélyt a szűkebb Reichsrathba nem szoritja, ezt megszavazta. Hazai autonomiájából is többet áldoz a román konferentia, mint mennyit tőle kivánnak, mely határozata alkotmányos szempontból épen nem igazolható.

Amit az unio elleni tiltakozásról Nagyszebenben mondottak, következőleg értelmezi a szerb közlöny:

„A román értekezlet most is önálló erdélyi országgyülést kiván; ezt lehetne igazolni, ha az erdélyi románok egyuttal megtagadnák a magyar országgyüléstől a jogot, hogy az hazai ügyeit honn intézze; midőn azt kell látnunk, hogy a románok azért akarják a szakadást a magyar országgyüléstől, melyen kétmillió román van képviselve, hogy saját autonomiájukat a szükebb Reichsrathba vigyék, melyen a magyarországi románok nem lesznek képviselve, akkor a konferenczia határozatát nem lehet igazolnunk.

Különös figyelmet érdemel a magyarországi szerb közlöny következő nehány sora:

„Megy-e Erdély a Reichsrathba? Ha igen, ugy minden valódi kötelék megszünik az erdélyi és magyarországi románok között; épen igy megszünnék a valódi kötelék a bácsbánsági szerbek és a háromegy-királyságbeliek közt, ha ezek a Reichsrathba mennek, vagy Magyarországgal realuniora nem lépnek."

A „Szerbszki Dnevnik" is kételkedik, hogy a román nemzet választott képviselői azt mondják az erdélyi országgyülésen, mit a Nagy-Szebenbe meghivott bizalmi férfiak határoztak a februári patenst illetőleg.

A „Konstitutionelle österreichische Zeitung"-nak van egy konvencziós vezérczikkirója, kit néha néha előránt, mikor épen Magyarországról akar beszélni valamit.

Ez az uri ember a román congressust, mint ő nevezi, nagyon fájdalmas, de igen természetes jelenségnek mondja; még nézete szerint az ezen értekezlet illetékességében kételkedők, vagy fontosságát kétségbevonók a puszta nyargájához hasonlitnak, mely a homokbuczkába dugván fejét, azt hiszi, őt nem látja senki.

A dolog természetes voltát ugy magyarázta ezen ur, ki különben szive vérét adná a magyar faj jövendő nagyságáért, ő legalább ilyen bárányhangokat hallat, hogy valamint a törzs őszszel nem akadályozhatja, hogy levelei egyenkint le ne hulljanak, ugy a nem magyar ajku nemzetiségek is egyik a másik után el fognak válni a különben erős törzstől, leszen a lombtalan fa szomoru látvány.

Vigasztalódjék meg a konvencziós vezérczikkiró; az életerős törzs mindig uj lombot hajt valahányszor a tavasz napjának elevenitő sugara éri, s hogy ilyenkor az elhullott őszi levél, melyet a fa aljához tapasztott a tél hózivatara, igen igen jó trágyaul szolgál.

KEMPELEN GZŐZŐ.

A biharmegyei gazdasági egyesület ügykezelési utasitása.

(Vége.)

C.) Kertészet, borászat, és méhészeti szakosztályé.

1. A szakosztály kitünő figyelmet forditand arra, hogy az erdő pusztitásnak közgazdászati és metereologiai káros hatásától a nép minden osztályát meggyőzze; sőt megjelölvén a vidék természetéhez képest legtöbb hasznot igérő fák fajait, a vadfa ültetések gyarapodásáról gondoskodjék.

2) A gyümölcsfa tenyésztés és nemesitésre vezéreszmékkel szolgáljon.

3) Igyekezzék a szakosztály, hatásával kiesszközölni, miszerint azon darab földek, melyek csaknem minden község határában faiskola számára hagyattak fen, rendeltetésők czéljára használtassanak.

4) Megyénknek földtani alkotása és légmérsékleti viszonyai elvitázhatlanul, a szőllő mivelésre, mint legfontosabb iparágaink egyikére utalván a gazdasági egylet figyelmét: a szakosztály mindazt, mit tanulmány és tapasztalás, a borászát körében hasznosat teremtettek, meghonositani igyekezend; különösen pedig egyetértésbe tevén magát a már létező érmeléki, vagy más környékeknek jövőben alakulandó borász társulataival, a nemes szőllő fajok tenyésztése, a borágak okszerü mivelése, s a pinczekezelésnél megkivántató javitások népszerüsitésére, hatásának egész sulyával közremüködend.

5) A méhészetet, mint egyik dusan jövedelmező gazdálkodási ágat, is figyelmére méltatandja a szakosztály.

6) Az eperfák szaporitása által közvetve, s tanitó figyelmeztetései által közvetlenül, a selyemtenyésztés megkedvellését előmozditandja.

7) Végre a haszonkertészet mesterfogásait, s a diszkertészet remekeit, a szakosztály minden alkalommal tanulmányozandja.

D) Állattenyésztési szakosztályé:

A nagyhorderejü állattenyésztésnél következő nézpontok köthetik le, és foglalkoztathatják, a szakosztály figyelmét:

1) Megyénkben a hasznos házi állatokon kivül, négy állatfaj tenyésztését mint hasznost és szükségest ajánlandja, ugymint:

a) Szarvasmarhát,
b) Lovat,
c) Juhot,
d) Sertést,

Ezeket ismét négy szempontból tekintve méltatja figyelmére jelesen, mint:

a) tenyész,
b) igavonó,
c) hus, tej és
d) gyapju termelő állatokat.

2) Nagy szolgálatot teszen a szakosztály, ha a tapasztalatok által okadatolva kijelöli, minden vidéknek a maga, tenyésztésére érdemes állatfajait; megállapitja a termelés és tenyésztés körüli helyes arányokat, valamint ha egyik fajnak másik feletti előnyeit kimutatja.

3) Az állatfajok nemesitése, képzése és szaporitására hatni, az elfajulást megakadályozni, szinte a szakosztály nemes hivatása közé tartozand.

4) A marha hizlalásnál eddig gyakorlatilag szerencsésnek bizonyult mesterfogásokat megismertetendi.

5) A megszűkült legelők által nélkülözhetlenné változott nyári zöld takarmánynak termelésére, az illetőket felbuzditandja, s a téli tartásnál alkalmazható megtakaritási módokat a közönséggel megkedveltetni igyekszik.

6) Végre belebocsátkozhatik az allatgyógyászat titkainak tanulmányozásába, egyes kóresetek, de különösen a járványos vagy ragályos betegségek körüli üdvös eljárások iránt a közönséget utba igazithatja.

E) Gazdasági gép- és épitészeti szakosztályé:

A gépek érdekében következökre terjesztendi ki figyelmét:

1) Tüzetesen kijelöli a megyének külömböző vidékein jó sikerrel használható gépeket.

2) Az egy czélra készült, de különböző gyárak gyártmányainak egymásfölötti előnyeit kimutatja.

3) Egyes gépek hiányait kideriti, és czélszerü módositásokról elmélkedik.

4) Oly gépek és javitott eszközökre terjeszti ki legfőképen figyelmét, melyek jutányosságuk mellett, a kissebb birtokosok által is könnyen megszerezhetők.

5) Kiválóan pártolása alá veszi azon megyebeli iparosokat, kik valamely czélszerü gép utánzására, vagy ujak feltalálására képességet éreznek.

6) Nehogy a megromlott gépek igazitása végett megyénk lakossai mindannyiszor a főváros mestereire legyenek szorulva; vagy ennek költséges volta miatt, gépeiket félrelökni kényszerüljenek: gondoskodjék a szakosztály, egy közköltségen tartandó; ügyes és értelmes gépészről, ki Nagyváradon megtelepedve, a megye gazda közönségének könnyen, hamar, és olcsón segitségére lehessen.

7) Valamely gazdaságban jól sikerült gazdasági épületet megismertetni; az épületi anyagok jutányos megszerzését előmozditani; nem különben a szépet hasznossal párositó épitkezésről szerzett tapasztalatait közé tenni, szinte a szakosztály teendői közzé tartozik.

Jegyzette
GYALOKAY LAJOS.

Jegyzőkönyve

a biharmegyei gazdasági egyesület 1863-ik évi május 4-ik napján tartott közgyülésének.

I.

Az egyesület ideiglenes elnöke Tisza Kálmán ur előterjesztette: miként az eddigi megállapodások folytán az lenne a jelen közgyülés föladata, hogy az igazgató személyzetnek szabályszerü megválasztása által, az egyesület szervezését végrehajtsa, s a véleményadással megbizott ideiglenes választmány jelentéseit tanácskozás alá vevén: jelölje ki azon irányelveket, melyek az ügyvezetésre hivatott igazgatóságnak, a gyakorlati kezdeményezés terén, utmutatókul szolgálandanak. De miután a köröztetés végett kibocsátott aláirási ívek, még ekkorig mind be nem küldettek, s e miatt az egyesület tagjainak teljes névjegyzékét, mire a szavazásnál szükség van, elkésziteni nem lehetett: czélszerünek látná elnök ur, ha az igazgató személyzet megválasztása, a juniusi országos vásár alkalmával tartandó közgyülésre halasztatnék s az egyesület összes tagjai, ezen közgyülés idejéről, valamint annak egyik fő tárgyáról, az igazgató személyzet választásáról, külön levélben egyénenkint értesittetnének. Addig is azonban, mig a szabályszerü választás megtörténhetik, elkerülhetlenül szükséges levén egy alelnök, ki az elnök akadályoztatás esetében, annak teendőit teljesitse, és egy pénztárnok, ki a fizetni akaróktól a pénzt bevegye: ezen okból felhivja elnök ur a közgyülést, hogy az alelnöki és pénztárnoki teendők teljesitésével, a jelenlevők közül két tagot, ideiglenesen megbizni s egyuttal elhatározni sziveskedjék, hogy melyik hónaptól veendi kezdetét az egyesület tagjainak fizetési kötelezettsége? — A jelen közgyülés másik tárgyát illetőleg; emlékezetébe hozta elnök ur a közgyülésnek, azon ügyeket, melyek részint elintézés, részint véleményadás és javaslatkészités végett, az ideiglenes bizottmányhoz valának utasitva. Ezekre nézve, az ideiglenes bizottmány, mind azt, mit tennie kellett, hiven teljesitette. Nevezetesen pedig a közgyülés meghagyásához képest a szükséges aláirási íveket közrebocsátotta; az alapszabályokat a a nagyméltóságu magyar királyi helytartó tanácshoz leendő felterjesztés végett, négy példányban benyujtotta; az egyesület ügykezelése tárgyában javaslatot készitett, s indokolt véleményt adott arról, hogy az alapszabályokban meghatározott teendők közül, mire látja az egyesület szellemi és anyagi tevékenységét legsürgetőbben forditandónak? Végül báró Meszéna István urnak a terményhitelintézet tárgyában tett inditványát vizsgálat alá vette, s megbizatásához képest, e tárgybani nézeteit, véleménye kiséretében a jelen közgyülésre bemutatta.

Az ideiglenes bizottmánynak mindezekre vonatkozó jegyzőkönyvei és jelentései, — ha a közgyülés ugy kivánja, — azonnal tanácskozás alá fognak vétethetni.

Feladata volt még az ideiglenes bizottmánynak, hogy a várad-kolozsvár-brassói és az alföldi vasut ügyében — a hazának Biharmegyével azonos érdekeit tartván szem előtt — ezekre nézve, a lehetőségig közre munkálni igyekezzék.

A bizottmány e tekintetben is iparkodott kötelességét teljesiteni, nevezetesen pedig az alföldi vasut előleges költségeinek fedezésére, ajánlatokat eszközölt, s a statistikai adatok gyüjtése kivül tevékenyen fáradozott, erről szóló hivatalos jelentését azonban csak akkor terjesztheti elő, ha az adatok összeállitva leendenek. Elsoroltatván e szerint mind az, mi az ideiglenes bizottmányok négy hónapon keresztül folytatott munkálkodására vonatkozik, hogy a közgyülés magát az egyesület ekkorig bejelentett tagjainak száma és pénzereje iránt tájékozhassa, köztudomásul adta elnök ur, hogy az eddig beadott 56 íven alá van irva 139 alapitó 15670 oszt. ért. frtnyi alapitványnyal, 161 rendes tag 805 forint évenkinti járulékkal és 109 évdijas tag a folyó évre bejegyzett 175 forintnyi évdijjal.

Végzés.

Az elnöki előterjesztésben kifejtett körülménynél fogva, az igazgatószemélyzetnek szabályszerü megválasztása a jövő országos vásár alkalmával tartandó közgyülésre, — melynek határidejeül junius 22. napjának délutáni 6 órája ezennel kitüzetik, — halasztatott, s erről az egyesület minden tagja, egyenkint külön levélben fog értesittetni; nehogy pedig a tervbe vett szervezés megtörténteig a rendes ügyvitel akadályoztassék: az alelnöki teendők teljesitésére Csengery Imre, s a pénztár kezelésére Sztupa Mihály urak ideiglenesen felkérettek. Ez alkalommal közegyetértéssel határoztatott, hogy az egyesület tagjainak fizetési kötelezettsége f. májushó 1-ső napjától számittassék, mi az illetőknek azon levélben, mely a jövő közgyülés határideje iránt közrebocsátandó leszen, tudomásul fog adatni. Miután pedig remélhető, hogy az egyesület tagjai elvállalt fizetési kötelezettségeik pontos teljesitésében nem fognak késlekedni: ez okból halaszthatlanná vált a pénztár alapnak a beadott aláirási ivek szerinti kidolgozása, s annak a bevételek teljesithetése végett az ideiglenes pénztárnokhoz leendő áttétele. Minek teljesitésére az előterjesztő jegyző ezennel megbizatik.

Ami továbbá az ideiglenes bizottmány működésére vonatkozó elnöki jelentés többi részét illeti, miután előbb az aláirási ivek kibocsátásáról, az alapszabályok felterjesztéséről és az alföldi vasut ügyében tett lépésekről szóló elnöki értesités tudomásul vétetett; az egyesületi ügyt kezelés és a sürgetősebb teendők iránt beadott javaslat, ugyszinte a terményhitelintézet tárgyábani vélemény egész kiterjedésében felolvastatván: minden változtatás nélkül helybenhagyatott, s az ügykezelési és a sürgetősebb teendők iránti javaslatnak alkalmazásba vétele a juniusi közgyülésben megválasztandó igazgatóságnak és az alakulandó szakosztályoknak teendői közé soroztatott.

II.

Olvastatott előterjesztő ideiglenes jegyzőnek hivatalos jelentése, melyben az előleges költségek fedezésül, a bizottmány által kezelése alá adott 80 o. é. frtról okadatolt számadását bemutatván, a kiadások levonása után fennmaradt 34 forintot pénztári bevételül utalványoztatni és számadását megvizsgáltatni kéri, egyszersmind pedig bejelenti, hogy Lónyay Andor ur Bécsből 200 o. é. ftnyi alapitványt leküldvén: pénztárnok nemléte miatt ezen összeget nyugtatvány mellett általvette, valamint szinte Ötvös Károly, Tipai Károly s Berényi Antal tagoknak évdijait is, összesen 3 o. ftot.

Végzés.

A 80 ftról bemutatott és felolvasott számadás a közgyülésileg kiküldöttek által, még a jelen ülés folyama alatt megvizsgáltatván, helyesnek találtatott, s előterjesztő jegyző a számadás további terhe alól felmentetett. Miután pedig a kérdés alatti 80 ftot az ideiglenes bizottmány tagjai oly feltétel alatt előlegezték, hogy ezen összeg alapitványaik kamataiba és illetőleg részvénydijaikba betudassék, ennélfogva ideiglenes pénztárnok ur az előlegezési névjegyzéknek részére leendő kiadása mellett oda utasittatik, hogy az ideiglenes bizottmány tagjai által tett előlegezéseket az ő tartozásaikba, készpénz gyanánt betudni el ne mulaszsza. Egyébiránt a kérdés alatti 80 ftból teljesitett 46 ftnyi költség jelen végzés kiadása mellett, a pénztárra kiadásul utalványoztatván: ezen kiadást igazoló nyugtatványok a fennmaradt 34 fttal, valamint szinte a Lónyay Andor, Ötvös Károly és Berényi Antal uraktól felvett 203 fttal együtt, pénztárnok urnak lesznek átadandók.

III.

Olvastatott Strobl és Baris gépészeknek levele, melyben felkérik a gazdasági egyesületet, hogy a juniusi vásárra kitüzendő ekeverseny által sziveskedjék nekiek alkalmat nyujtani arra, hogy ekéik jelességét bemutathassák, s ezáltal e szakban legtökéletesebb és legolcsóbb magyar gyártmányt Biharmegye gazdáival megismertethessék.

Végzés.

Miután a sürgetősb teendők tárgyában készitett s közhelyesléssel fogadott javaslat szerint az egyesület még ez évben ekeversenyt rendezend: a felszólitó gépész urak e körülményről, oly kijelentéssel lesznek értesitendők, hogy mihelyt az egyesületi szervezkedés bevégzése után, az ekeverseny határideje megállapittatik, ez nekiek tudomásul fog adatni, s szives ajánlkozásuk akkorra mulaszthatlanul igénybe is fog vétetni.

IV.

Olvastatott az országos magyar gazdasági egyesületnek Istvántelek felszerelése ügyében irt fölhivása.

Végzés.

Minthogy a jövő junuisi országos vásár alkalmával tartandó közgyülésben, az egyesület tagjai teljes számmal fognak megjelenni: e körülményre fektetett siker reményében az Istvántelek felszerelése tárgyában irt fölhivás a juniusi közgyülésre halasztatott.

V.

Elnök ur bemutatta az erdélyi gazdasági egyesület évlapjainak 8-ik füzetét, mint a tisztelt egyesület által a biharmegyei gazdasági társulat számára küldött becses adományt.

Végzés.

A testvéries barátságnak egyik zálogául fogadja az egyesület ezen becses küldeményt, s ha Isten segélyével és tagjainak közremunkálása által oly helyzetbe jövend, hogy a gyakorlati téren elő állitott eredmények mellett, közérdekü nyomtatványokban is fogja adhatni életének jelét, ezen nyomtatványokat a testvéries barátság viszonzásaul, az erdélyi gazdasági egyesület részére megküldeni el nem mulasztandja.

VI.

A jelen közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésével ideiglenes alelnök Csengery Imre, b. Gerliczy Felix és Veér Sándor urak bizatván meg: a gyülés berekesztetett.

LUKÁCS GYÖRGY,
ideigl. jegyző.

Külföldi levelek.

Küstendse April végén, 1863.

Megint hajótörés a küstendsei révpart közelében. A balsorsra jutott hajó, angol vitorlás; mely szép tettnek lön áldozata. A mult heti viharban egy Ázsiából Odessának tartot, sülyedésnek indult orosz gözös utazonépét mentette meg szerencsésen. Azonban mielőtt partot ért volna, — még nem tudni mi okból — maga merült el. Földi maradványai ma kótyavetyéltetnek az itteni Capitáno del Porto szállása előtt. E vitorlák, árboczok, horgonyok, s egyébb hajosszerszámok halmaza ugy rémlik előttem, mint rongyai amaz embernek, ki tüzből menteni törekedett, s maga oda égett. Mert hiszen tüz, és viz, egyiránt rokonszenvtelen, romboló elem; mely martalékai közt választást nem tesz; s ugy megrontja az erényest mint a gonoszt; úgy földulja az értéket, mint az értéktelen söpredéket.

Időjárásunk még mindig csapodárkodik. Már nyári öltönyöket kezdénk viselni; ma meg bundát öltöttünk. Tárt ajtók s ablakok közt háltunk; ma éjszakára be kell fütenünk. Hanem e viszony a közlekedési forgalmat, meg mezőmunkássági szorgalmat már nem akadályozza. Magam is vidámabban végeztem tavaszi orvosi körutamat. Hiveim is szivesebben láttak; mert nem volt rám szükségük. Igy csak enyelegve váltottunk szót faluról falura, az én tatár-törökcserkesz népemmel. Most a fekete tenger éjnyugoti mellékére indulok vizsgálkodni; majd meg tudják önök: minö tapasztalatokkal, térek viszsza. A megkeresendő falvak: Ánádolkö, Pállász, Kánárá, Kodsa-Áli, Kárá-Köilü, Sáhmán, Büjük- Kárgályk, Kücsük-Kárgályk, Kárá-Hármán, Pelitli, Tás-Aul, Ätik-Pállász, Kávárdsik, Seremet, Iszter, Pázárly, Gelindsik, Bilálár, Tánákő, Kárá-Murát, Hádsi-Kábul-Kiszlá, Merjem, Olu, Csikrikese, Dalufáká. — Az eddigi sirály sipitások helyett, most már vidámabb darvak hurrogása, kácsák hápogása, verebek csipergése, pacsirták füillatos éneke élénkiti a levegőt. Marhák, lovak, juhok, tevék, bivalyok csoportjai népesitik a legelőket. Nem

ritkán van alkalmunk nevetni, midőn igás lovaink az országuton a kétducu tevék magasra emelt mámlász pofájától elrémülve, meghorkanva hátrálnak, s csak nagy kerülővel lehet őket előbbre késztetni. Ha csakugyan közel járunk a tevékhez, amolyan bivalyhang féle, de sokkal szózatosabb hersengést hallat; mitől a ló ijedtében térdre rogyik. Különben a teve nem támad, de ellensége ellen hatalmas agyarszerü fogakkal van ellátva. Csekélyebb ellenségre nem is hederit; mi lába alá kerül, csak eltapodja; s mintha misem történt volna, tovább lépdel.

Ugy hallom, hogy a tatárok a tevehust a lóhusnál jobbnak tartják. Egy alkalommal Küstendseből kiindultamban egy anyatevét láttam, a piaczdombra gubbaszkodva, órahosszant Lázmá-Halil-Eszi felé bögni. Lovaim tova iramodtak. Midőn nevezett 1 és fél orai távol faluba érkeztem, ugyanoly állásban találtuk csikoját (vagy mint itt mondják bornyát) Küstendse felé bögni; mitöl még lovaim meghököltek. Kérdésemre megmondák, hogy anyja csakugyan Küsztendsén van. Mire annak állapotát elmondám, a kis tevét kikergették a faluból; mire az neki iramodott s ügettében egész Küstendséig meg nem állt. Ime a tanulságos állatközi szeretet; mely az emberek közül — legalább e vidéken — tünedezni kezd.

Dr. OROSZHEGYI JÓSA.

Külföld.

Lengyel mozgalom. Minél inkább itt az idő, amikorra a lengyeleknek az amnestia elnyerhetése tekintetéből fegyvereiket le kellene rakni, hogy magukat a czár akarata végrehajtóinak kegyére bizzák: annálinkább megfesziti erejét mindkét fél a küzdelemben. A lengyelek átalános felkelést szerveznek, mivel egy magas állásu ur mondta volna, hogyha a lengyel mozgalom soká tartandja magát, akkor minden jól fog menni, ezt a központi bizottmány tudatta. A lengyelek tehát, kik ügyökért annyi vért ontottak már, ezen bátoritó szavak hallatára annálkevésbé csüggednek, főleg miután látják, hogy a nyugoti hatalmak diplomatiai müködése hazájuk javára mindent megtesz. Az orosz kormány is jól tudja, hogy a hatalmakat mindaddig, mig a mozgalom tart, el nem hallgattathatja, hogy tehát az idegen beavatkozás kellemetlenségeitől megszabaduljon: minden áron a mozgalom elnyomásán müködik. Fog-e ezen törekvése sikerülni? Mi azt hiszszük, ha igen, akkor Miklós czár szavai fognak beteljesedni, hogy lesz Oroszországnak csendes Lengyelországa, hanem lengyelek nélkül. De lehet-e szabad a hatalmaknak, főleg Francziaországnak ezen következetesen irtó háborut összetett kézzel nézni? Erre a feleletet a közelebbi jövő fogja már megadni.

Az orosz kormány eljárására világot nyit a következő biztos tudósitás, hogy az orosz kormány a katonai kerületekre osztást 13-ka után életbe akarja léptetni, melyről tegnap e rovatban emlékeztünk. Eszerint minden polgári hivatalnok elmozdittatik, mindenütt a katonaság bir teljhatalommal, mivel az is jár, hogy minden lengyelt, ki lakhelyét elhagyja, legyilkolnak.

A csatatérről érkezett hirek az osztrák határ felől nem kedveznek a felkelésnek. Galicziából 300 felkelő ment át a határon és az igolomia melletti erdőszélben épen fegyvereiket ásták fel, midőn 800 orosz megtámadta őket. A földtől nedves fegyvereik nem sültek el, két kis vaságyujok szétrepedt. A csapat egy része északnak keresztül vágta magát, a kisebb rész visszament osztrák területre, honnét a katonaság által Krakkóba kisértetett.

Lelewelt alig nyomták vissza april 24-én az oroszok, már 27-én körölbelől 800 főnyi csapattal jelent meg a bilgorai erdőségben Jezioranski. Hadmüködését a Tarnogrod és Josefow közti vasut megakasztásával és több állampénztár elvételével kezdte meg. Már május 1-jén megverte Sternberg orosz őrnagy csapatát; az oroszok 2000-en voltak és egy apróbb csapatot osztrák területre küldtek, hogy hátulról támadja meg a felkelőket, de Jezioranski nem hagyta lépre kerittetni magát. Ezen apró csapatot oda küldött osztályával tartóztatá, mig az orosz derék sereget a maga részéről csalta törbe, hol a lengyel lövészek kereszttüzbe vették őket. A roham oly heves és bátór volt, hogy az oroszok csak kétszer lőhettek ágyuikból, melyeket midőn a lengyelek elvettek, saját gazdáik ellen forditották. Az oroszok közül 100-nál több elesett; a lengyelek 10 halottat és 20 sebesültet vesztettek.

A csatatérről következő táviratok érkeztek:

Krakó, május 6. E hó 4-kén délután két, Olkuszból kivonult orosz gyalogsági szakasz Olkusz és Ploki közt az erdőségben felkelőkre bukkant; e napon s másnap reggel Slarizanow mellett mintegy 900 felkelő ellen csatáztak, s aztán egy tiszt s 16 közlegény veszteségével visszavonultak. Piliczát e hó 1-je óta felkelők tartják megszállva. — Czachowski 3-án Szczekocinyben, tegnap Wolbrum közelében állott, s Miechow felé szándékozik előnyomulni.

Krakó, május 6. A „Czas“ jelenti: Tegnap Olkusz környékén csata folyt. Miniewski 600 orosz által megtámadtatván, ezeket visszaverte s rendetlen futásra kényszeritette. Az oroszok halottakban és sebesültekben 50 embert vesztettek.

Bromberg, május 6. A „Brom. Ztg.“ jelenti: Taczanowski csapata e hó 2-án Biniezewo mellett megveretett, ő maga megsebesült.

OLASZORSZÁG. Napoleon hg látogatását Olaszország királyánál rossorei birtokán mély homály födi. A turini lapok — irja a „Constitutionelle Öst. Ztg“ — nem hoznak részleteket s a képzeletnek tág tere nyilik a hozzávetésekhez. Több lap emlékeztet, hogy Napoleon hg. 1859-ben rövidleg az olasz háboru kitörése előtt szintén meglátogatta Olaszország királyát s most hasonló következéseket várnak. Azon körülmény, hogy Minghetti miniszterelnök és Visconti Venosta jelen voltak ez összejövetelen, megerősiti azok hitét, kik háborut jósolnak. Az europai hatalmak szerepeit természetesen külön szempontjaik szerint különbözőleg osztják a közlönyök; abban mindazonáltal az Ausztria ellen, mely gyülöletnél fogva mindnyájan megegyeznek, hogy e nagyhatalom majd föl akarná használni a körülményeket Olaszországban elvesztett állásának visszanyerésére. — A „Nazione“ körülményesen jelenti a királynak fogadtatását Pisában. A tanulók a curtatonei zászlóval vonultak a palotába, melynek belső helyiségeiben várták a királyt. A hozzá intézett föliratra igen jó szándoku választ adott a király; befejezőleg nem távol eseményeket emlitett, melyeknél a tanulókat a csatatéren kivánja látni. Velencze megemlitésénél kijelenté, hogy azt soha sem feledte és soha sem fogja feledni. — Ugyan a „Nazione“ közli azon föltételeket, melyek alatt az olasz kormány az Oroszország elleni actióhoz csatlakozni kész. A félhiv. lap igy ir: Ha Európa Lengyelország érdekében háborut visel Oroszországgal, mi részt fogunk venni e háboruban, de mint oly független állam, melynek tiszteletben tartják érdekeit. Hogy Francziaországnak és Ausztriának segitségére legyünk a harczban, Róma és Velencze kiadatását követeljük dijul. Mi lesz azonban, ha érdekeiket nem veszik figyelembe? Nélkülünk nem lehet háborut viselni. Olaszországot 300,000 katonájával nem lehet mellőzni. Ha Olaszország erős és fegyverkezett, számittatnia kell Európában. De épen azon pillanatban, midőn Olaszországnak egységre és egyetértésre van szüksége, a cselekvés pártja meggyöngitésére törekszik, Ha e párt nem léteznék, Olaszország kiállhatna, mig igy sajnálatos tétlenségre van kárhoztatva.

Az „Opinione“ jelenti: A déli fölkelők folytonosan merész cselfogásokat kisérlenek meg; azonban a hatóságok oly elővigyázati rendszabályokat foganatositanak, hogy nemsokára a mozgalom vége várható. A „Valle Pietró“-ban egyesült fölkelők készületeket tesznek, apró csapatokra feloszolva, a határt Avezzano mellett átlépni. A katonaság intézkedéseket tett, hogy őket szándékukban meggátolja.

Az okmányok, melyeket a déli mozgalom megvizsgálására kiküldött bizottmány összegyüjtött, állitólag azt constatirozzák, hogy a római hatóságok a fölkelőkkel egyetértenek.

FRANCZIAORSZÁG. A „Moniteur“ május 5-kén nemcsak közli a Francziaország és Anglia sürgönyeire adott orosz feleleteket, hanem — a mi, mint az időhaladékból látszik, sok fejtörésbe és fáradtságba került neki — commentárral is kiséri, még pedig, a mennyire a távirati kivonat, vagy a kifejezések homályossága sejteni engedi, a megelégedésnek azon nemét fejezvén ki, mely azt mondja, hogy a pétervári válasz roszabb is lehetett volna.

Ezen okiratokat olvasva, mond a hivatalos commentár, könnyen meggyőzödhetik miudenki, hogy azok a kibékitési terveknek utat nyitnak, s oly alkudozási alapokat rejtenek magokban, melyek egyetértésre vezethetnek azon különféle udvarok közt, a melyek jelenleg az eszközöket keresik arra, hogy Lengyelország legitim érdekei megóvassanak.

Más részt erősitik, hogy Napoleon császár abbeli tervétől, hogy orosz uralkodó alatt önálló Lengyelország altapitassék nem akar elállani. Anglia szintén önálló kormányzatot akar, és igy elvben a két nyugati hatalom egyetértene.

ANGLIA. London, maj. 3. Az orosz válasz itt épen nem okozott valami elragadtatást, hogy oly barátságos mint a Francziaországhoz intézett, azzal nem sokat törődnek; hanem azt veszik ki az egészből, hogy Gorcsakoff a hatalmakat diplomatiai furfangok által akarja ámitani. Ámde Angol- és Francziaország nem fognak késni kivánságaik kifejezésével; valjon Ausztria is fog e hozzájuk csatlakozni, az még nem bizonyos; hanem Russell ugy látszik komolyan akarja kijelenteni Oroszországnak, hogy Lengyelország iránti rokonszenvét szoros értelemben kivánja vétetni.

OROSZORSZÁG. Sz. Pétervár, május 6. A mai „Journ d. St. Pétersburg“ közli az apr. 7-kén kelt svéd, a mart. 21-ki spanyol, és a mart. 23-iki olasz sürgönyt a rájok adott válaszokkal együtt. A svéd udvar leginkább a humanitás elveire hivatkozik s a császár nagylelküségére, meg van győzödve, hogy a kegyelem és feledés szavai s a bölcs szabad kormányzat kilátása a rendet és nyugalmat helyreállitandja. A válasz a három hatalomhoz intézett sürgönyökre utal.

A spanyol jegyzék nagyon sajnálkozik a lengyelek türelmetlenségén, kik a megkezdett engedményeken alapuló rendszer folytatását bevárni nem akarták. A királynő, ki tapasztalta, hogy a mérséklet jobban megnyugtat a szigornál, kegyelmet és bocsánatot kér a legyőzötteknek. A válasz barátságos köszönetnyilvánitás.

A turini sürgöny jóindulatu kifejezésekkel teljes; reméli, hogy Oroszország a közleményben azon ohaj bizonyitékát látandja, miszerint mindig igaz barátság és teljes bizalom legyen osztályrésze. — A válasz máj. 1-jén kelt. A császár örömmel vette a barátságos közleményt. A mi a lengyelek javára szóló kivánságot illeti, nem ismeretlen az olasz kormány előtt, hogy a forradalom nehéz föladattal jár; a kormány állandó békét akar megállapitani.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinapoly, május 6. A szultán visszatértének ünnepélye három nap és három éjjel tartott; 50 milliónál több, különféle szinü láng égett; a legkisebb házikók is ki voltak világitva. A szultán két éjt Konstantinápolyban töltött, a harmadikon pedig meglátogatta Pera külvárost. Lova alá a nép mindenütt szőnyegeket teritgetett. Keresztények és muzulmánok vetélkedtek a hódolásban. Daczára a rendkivüli szorongásnak, semmi rendetlenség nem fordult elő. sem rendőrség, sem kotonai őrség nem volt látható. Valamennyi keresztény templom fénytengerben uszott, méginkább a moscheák, bazarok, tengerparti rakhelyek és a hajók.

Egy császári had köszönetet mond a lakosságnak a tanusitott rokonszenvért, s felszólitja a miniszereket, hogy a szultánnak a birodalom jólléte iránti óhaját teljes erejökből támogassák. Widdini tudósitások szerint több Szerbiából Bolgárországba betört rablócsapat a katonaság által megsemmisittetett.

Az april 23-án Rhodus szigetén történt földrengés folytán 300-nál több egyén temettetett romok alá, és 2000-nél többen hajlék nélkül maradtak.

Ujdonságok és vegyes.

*** Apponyi György lelépett országbiró helyébe kinevezett Andrássy György grófhoz, Nagyvárad város községtanácsi üléséből, üdvözlő és bizalmi nyilatkozat küldetett. Az üdvözlők többek közt azt irják, miszerint erős meggyőződésük, hogy az uj országbiró azért vállalta el hivatalát, hogy az „alkotmánynak megszilárditásán közremüködjék.“

*** A „Concordiá“nak belényesi levelezője, F. T. ur neheztel lapunkra; mert C. belényesi levelező, kinek a „Concordiá“ban megjelent alaptalan s fenyegető levelét „Méltatlanságok“ czim alatt ismertettük, a megye hatósága által vizsgálat alá helyeztetett. F. T. ur azt állitja, hogy a belényesi főszolgabiró ur figyelmen kivül hagyta volna a „Concordia“ közlését, ha mi azt el nem ferditettük s nevetségessé nem tettük volna. Igy azonban kénytelen volt Veres János főszolgabiró ur C. közlését rágalomnak nyilvánitani, min F. T. ur annálinkább megütközik, minthogy ez a mi lapunknak ismertetése folytán történt, melynek elvei a jelenlegi megyei hatósággal nagy ellentétet képeznek, s igy hitelt nem érdemlünk. (Furcsa következtetés!) Minthogy pedig a „Concordia“ levelezője egy szóval sem tudja kimutatni, hogy az általunk közlött ismertetésben, vagyis az eredetinek leforditásában mi lett volna a „ferdités“: vele polémiába nem bocsájtkozhatunk; söt nehogy illetlen kifakadásainak megrovásában „a román nyelv érdekeiből csufot üzést“ lásson, mégcsak rendre sem utasitjuk; hanem szépen kérjük, méltóztassék annyi türelemmel lenni, hogy ha nevetségessé tennők is az oly levelezőt, ki többek közt azt irja: „Belényes környéke egyszer sem volt nyugtalanabb, mint ma,“ — „a nép még várni fog nehány napig,“ — „azután a béketürés elmulik,“ — s ha oly körülmények között élünk, hogy az ilyenekért még csak nem is haragudhatunk: engedjen a magyar embernek annyi szabadságot, hogy nevethessen.

*** Bogyoszlón, némelyek szeint gyujtás, mások szerint gyermekeknek gyufával játszása következtében tüz támadt, és 32 házat elhamvasztott melléképületeikkel együtt. Biztositva csak két ház volt.

*** Már mult évben figyelmeztettük olvasóinkat, hogy minő nagy lendület lenne hazai iparunkra nézve, ha a pamuttermelés, mely hazánkban, tapasztalatok szerint, sok vidéken meghonositható, nagyobb terjedelemben gyakoroltatnék. Most a magoknak megszerzésére nézve igen kedvező alkalom nyilik, minthogy Salamon László ur, lakik Kis-Loókon, u. p. Sárbodárd, — mind azokkal, kiket a pamuttermelésnek jövöje érdekel, tudatja, miszerint Londonban élő hazánkfia, Mednyánszky Sándor ur szives volt hozzá 1861-ki termésü amerikai és 1861-62 évi afrikai pamut magot küldeni; melyből mind annak, ki őt levél által megkeresendi, minden dij nélkül szivesen küld; hogy azzal kisérleteket tenni lehesen. A megrendelés határideje, f hó 23-ik nápja. Ajánljuk gazdáink figyelmébe.

*** Szabolcs megyébe kebelezett Nyir-Bélteki községben uj cs. kir. posta kiadóság állitatott fel, mely levél és szekér postai küldemények felvételével és kézhez szolgáltatásával foglalkozand, és 1863 május hó 11-én kezdendi hivatali müködését. Ezen posta kiadóság a Nyirbáthori posta hivatallal, hetenkint háromszori köldö-szekér posta által togja nyerni összeköttetését, a mely következő rendben közlekedend: Elindulás Nyir-Béltekről hetfőn, szerdán, és szombaton 7 órakor reggel. Megérkezés Nyir-Báthorba azon nap 9 órakor reggel. Elindulás Nyir-Báthorból hetfőn, szerdán és szombaton 11 órakor délelőtt. Megérkezés Nyir-Bélteken azon nap 2 órákor délben. Ezen posta kiadoságnak forgalmi köréhez tartoznak: Encsencs, Lugos, Nyir-Béltek, Penészlek és Piricsi helységek és Szennyes, Kis és Nagy-Fülöp puszták.

*** Aradmegyében s a Bánátban panaszkodnak, hogy ott legközelebb egész csapata mutatkozott azon kártékony rovaroknak, melyek nevezetesen a gabnaföldeken iszonyu pusztitásokat tesznek. E rovarok faja, melyek közöl a levelező is látott néhányat, egészen idegenszerü, nálunk eddig egészen ismeretlen. Nagyságuk olyan mint az ugynevezett disznó-légyé; feketék s szárnyuk, valamint egész felső testük mintegy liszttel látszik behintve lenni.

*** Az „U. N.“ szerint a finánczok gyalog katonaságba osztatnak be, s helyettök sorkatonaság végzendi a teendőket.

*** A katonai váltságdijat, mely eddig csak két évi szolgálat után volt letehető, a cs. k. miniszterium ujabb rendeleténél fogva azon katonák is lefizethetik, kiket taval soroztak be.

*** Az osztrák bank elhatározta, hogy jegyeinek alakját és papirját megváltoztatja. Ezen intézkedést az igen elterjedt bankjegy hamisitás tette szükségessé.

*** Krakóban f. hó elején az indóháznál négy láda fegyvert foglaltak le és koboztak el, melyek a florísdorfi állomáson látszerészi eszközök név alatt adattak a vasutra. E szálitmányt egy vasuti szolga jelenté be a hatóságnak. A szomszéd vasuti állomáson, Trzebiniában, szintén elkoboztak egy nagyobb fegyverszállitmányt azonkivül a rendőrség figyelmeztetve lett egy társzekérre, mely Galiciába fegyvereket volt szállitandó. A lefoglalt fegyverek uj vadászpuskák; szuronynyal ellátva.

*** A porosz diplomatiában az elmebetegség veszélyesen terjed. Rövid idő alatt négy követ őrült meg. Ezen sajátságos szerencsétlenség sok jó élczre ad alkalmat.

Nyomdahiba. Lapunk mult számában, a „Nyilttér“ czimü rovatnak végén, az aláirás után, „Biharmegye tiszti álügyvédje“ helyett „Biharmegye tiszti alügyvédje“ olvasandó.

*** A száj és köröm járvány ellen azt ajánlja egyik bajor gazda, hogy a beteg részre töménysósav addig öntendő, mig az állat fájdalmat nyilvánit, ezután vizzel kell lemosni és szalmával bekötni. Már a reá következő napra egészen gyógyultak az állatok. Ha a szájban lennének fekélyek, tört timsóval kell azokat behinteni. Ha láz állt volna már be, a közönséges szerelés alkalmazandó.

*** Magyar találmány. Reumann Ignácz pestmegyei számtudó a Buda-külvidéki árvagyámbizottmánynál, különös uj gőzkifejtési találmánynyal fog fellépni, melylyel nemcsak az eddigi mesterséges kifejtéseket kivánja háttérbe szoritani, de az azokkal járni szokott költségeket is tetemesen alább szállitandja. — A gőzgép mechanicai, physicai és vegyészi alkatokból áll; az „Ung. Nach." e találmányról igy szól: találmányozó a pesti vizvezető társulatnál ily ajánlatott tett: 1) készit négy lóerőre gépet, ellátja azt gőzkészitővel ugy hogy az folytonosan müködik, és 2) a vizvezető társaság, mely 200 lóerőre szándékozik gőzgépet alkotni s mely 76,000 ftba jön, ő a maga gépét évenkint az összeg 4%-ért átengedi. 3) A társaság, mely gőzgépét fütés és egyéb költségekkel naponkint 77 ft 30 krajczár kiadással látja el, csak is 36 ftot kér 2000 lóeröre, azonfelül 400 lóerőig 15 százalékkal kevesebbet. 4) A társaság évi tiszta nyereségéből 10 prc. jutalmat. 5) Tiz évre szerződést, melynek lefolyta után gépét a társaság tulajdoni jogába bocsátandja. Találmányozó kész 1000 lóeröre is emelni gőzgépet, de annak alkató részeit csak akkor fogja felfedezni, ha vele a szerződés megköttetnék. R. I. legujabban a franczia hadihajóknál tett ajánlatot, melyben felhozza, hogy az eddigi gőzkifejtésre tett költségek 100% helyett 10-re szállnának alá s 90% tiszta nyereség származnék az ő gépe használata által, melyhez gyujtóanyag nem lévén szükséges, az explosiotól se lehet többé tartani. A gépet egyszerü mechanicai és physikai erők hajtják, a kőszént és fát vegyészi mütét pótolja; hajókon terjedelmes helyet nem kiván és mig eddig harczi időkben a hajókat szüntelen füteni kellett, hogy mozgásban tartassanak, jelen géppel az erő kifejtésére csekély idő kivántatik. Azt csak nagyobbitni és kisebbitni lehetvén, a hajó gyorsabban üldözhet, vagy menekülhet, többet vagy kevesebbet vontathat.

Gazdászati és kereskedelmi értesités.

Nagyvárad, máj. 8. Mai nap tartott hetivásárunkon a piaczi árak következők voltak: Tiszta buza 1-ső osztályu 4 ft — kr, 2-od oszt. 3 ft 20 kr. 3-ad oszt. 2 ft 60 kr.; Kétszeres buza 1-ső oszt. 2 ft 50 kr, 2-od oszt. 2 ft 40 kr., 3-ad oszt. 2 ft 30 kr, rozs 1-ső rendü 2 ft 20 kr, 2-od rendü 2 ft 10 kr. 3-ad rendü 2 ft — kr, árpa 1-ső rendü 2 ft — kr, 2-ik rendü 0 ft, 3-ik rendü 1 ft 60 kr., zab 1-ső rendü 1 ft 50 kr, 2-ik rendü 1 ft 40 kr, 3-dik rendü 0 ft — kr., tengeri 1-ső rendü 2 ft 10 kr, 2-dik rendü 2 ft — kr, 3-dik rendü 1 ft 80 kr., 1 mérő borsó 5 ft — kr., lencse 5 ft, bab 4 ft — kr, köleskása 5 ft, burgonya 2 ft — kr., 1 mázsa lángliszt 8 ft 50 kr., zsemleliszt 8 ft. fehér kenyérliszt 6 ft, barna kenyérliszt 5 ft, széna fuvarral 2 ft 50 kr., szalma 1 ft, szalonna — ft — kr., 1 részlet (12 font) zsupszalma 15 kr, 1 részlet (3 font) alomszalma 3 kr, 1 öl bikkfa 10 ft, tölgyfa 9 ft 50 kr., cserfa 11 ft; 1 font marhahus 18 kr, öntött gyertya 42 kr,; lámpaolaj 40 kr., 1 itcze ó bor 18 kr. uj 12 kr., pálinka 20 kr. 1 cseber szilvapálinka — ft — kr, gabona — ft — kr.

Belényes, május 7. Mai napon tartott országos vásárunkon, mely elégé népes volt, a pénzhiány átalában tapasztalható volt; a barom vásárban, mely szarvasmarha, sertés, juh és kecskével sürün meg telt, távolabb vidéki vevők, kik máskor ezen vásárt megszokták látogatni, nem; s a közelebbi vidékröli vevők is kevesen jelentek meg; mi olcsóságot és azt okozta, hogy kevés marha kelt el: pedig de nagyon eladó!

Az árak következők: tiszta buza 3 frt 50 kr. kétszeres 2 ft 60 kr. rozs 2 ft 50 kr. zab 2 ft — kr. tengeri 2 ft 20 kr. 1 pár nagy ökör 110—130 ft. 1 pár kissebb ökör 80—100 ft. 1 fejős tehén 40—50 ft. 1 meddő 26—36 frt. 1 p. fias juh 11—12 frt. 1 p. fejős kecske 10—12 frt. 1 p. éves süldő sertés 16—18 frt.

Bécs, máj. 9. Nemzeti kölcsön 81. 15. — 5% metalliques 76. 70. — bankrészvény 799. — Hitelintézeti részvény 194. 30. — London 110. 20. — **Ezüst ágio 110** — Cs. arany 5 ft 27 kr.

Felelős szerkesztő: Györffy Gyula.

HIRDETÉSEK.

Birtok haszonbérbe adás.

Néhai Jánossy Károly hagyatéka részéről közhirré tétetik, hogy az emlitett hagyatékhoz tartozó s Biharmegyében, Bajj községben fekvő, mintegy hétszáz holdat tevő tagositott és két darabban levő birtok, folyó 1863-dik év szent Mihály napjától számitott több egymás után következő évre haszonbérbe adandó. A feltételek iránt akár személyesen, akár bérmentes levél által értekezhetni lehet alulirttal.

Nagyvárad, május 7. 1863.

Szász Károly ügyvéd, néhai Jánossy Károly végrendeleti végrehajtója s jószág főfelügyelő.

168 (1—3)

ÁRJEGYZÉKE az ÖRLÖTT TERMÉNYEKNEK A NAGYVÁRAD-PECZE-SZENTMÁRTONI MŰMALOMBÓL.

Minden lekötelezés nélkül, bérmentve Nagyváradon. Raktár Zöldfa-utczán 39 számu házban. Készpénzfizetés mellett, lehuzás nélkül.

Bécsi suly.

A.	Asztali dara nagyszemü	13 ft 40 kr.
B.	„ „ apró	13 ft 40 kr.
C.	„ „ középszerü	11 ft — kr.
00.	Legfinomabban kivont süteményliszt	13 ft — kr.
0.	„ „ királyliszt	11 ft 80 kr.
1.	„ „ montliszt	10 ft 20 kr.
2.	„ „ zsemlyeliszt	9 ft 40 kr.
3.	Fehér kenyérliszt	6 ft 20 kr.
4.	Barna „	4 ft 40 kr.
5.	Lábliszt	2 ft 80 kr.
6.	Apró korpa	2 ft 40 kr.

A zsákok 1 o. é. forintért számittatnak, és ha jó karban küldetnek vissza, ezen árért vissza is váltatnak. 65 (21—0)

Árverési hirdetmény.

A szabolcsi közbirtokosság birtokához tartozó kolosvári országut mellett, Nagyváradhoz 2 óra távolságra eső, a Sebes-Körösből vont canalison épült 4 kövü jó állapotban levő vizi malom, molnárlakással együtt, f. évi julius 1. napjától kezdve 10 évre árverésen bérbe fog adatni; a helyszinén tartandó 1-ső árverés határidejeül f. évi majus 21-kének délutáni 3 órája s a bérlet nemsikerülte esetében 2-ik árverési határnapul junius 15. napjának délutáni 3 órája tüzetik ki. Az ezennel felhivott árverelni kivánók 100 frt. bánompénzt tartoznak betenni; a bérleti feltételek pedig Nagyváradon Miskolczy György ügyvédnél és Mező-Telegden lakó birtokossági felügyelő Kovács Lajos urnál előre is megolvashatók.

Kelt Nagyváradon april 30. 1863.

Miskolczy György, ügyvéd, nagy-kututcza, 22. sz. a.

161 (3—3)

UNTERKIRCHER JÁNOS ÉS FIA,

mint a trieszti tűz- és életbiztositó-társulatnak

nagyváradi ügynökei,

midőn a fennebbi főügynökségnek átvételét a t. cz. közönséggel tudatják, átalános bizalomért esedezve, különösen a t. gazdaközönség figyelmét felkérni bátorkodnak arra nézve, hogy a terményeknek tűz és jég elleni biztositása, a fennirt főügynökségnek **sasutczán 21. számu** bolthelyiségében, illetőleg irodájában, mindenkor szolgálati készséget találván, igen jutányosan eszközölhető. *162 (2—3)*

Cs. kir. legfels. szab. és a magas porosz királyi orvosi miniszterium osztály jováhagyását is kiérdemelt

Dr. BORCHARDT

ILLATOS GYÓGY-NÖVÉNY-SZAPPANA.

Egy eredeti **CSOMAG** ára **42 kr. o. é.**

Dr. Borchardt cs. kir. szabadalmazott növény-szappana igen jeles szer a bőrnek tisztán és egészségesen tartására, és tagadhatlanul a legjobb, mi e szakban a közönségnek nyujtathatik, jelesen az annyira kellemetlen szeplők, májfoltok, napfoltok, bőrhólyagcsák s a t. ellen, valamint a bőrnek tiszta, ruganyos és üde frisseségbeni fentartására és helyreállitására, azonkivül

fürdőkbeni használatra is felette ajánlható.

Eredeti Dr. BORCHARDT'S AROMATISCHE KRÄUTER-SEIFE **pecsét.**

Dr. HARTUNG

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE *a hajnövés felujitása- s erösitésére.*

CHINA-HÉJOLAJA *a haj fentartása- s szépitésére.*

ára **85** kr. o. é.

Dr. Hartung szabadalmazott és eddig átalánosan elismert kitünö tulajdonságu és olcsó hajnövesztő szerei minden tekintetben jelesebbek az oly igen kidicsért macassár-bojtorjángyökér- s más minden hajolaj- és kenöcsöknél, mert elvitázhatlanul tény az, hogy e nemben okszerübben öszszeállitott szer nem létezik, azok több évi buvárlatnak, sok oldalu tapasztalatnak és kisérletnek szerencsés eredménye, minek valóságáról a legtekintélyesb tudományos férfiak bizonyitványai kezeskednek, miért is a kölcsönösen egymást pótló Hartung-féle hajnövesztő szer bárkinek és tiszta lélekkel ajánltatik.

ára **85** kr

☞ Fennirt jeles tulajdonságu illatos hajnövesztő szerek mindenkor valódi minőségben gyári áron kaphatók: **Nagyváradon Janky Antal** és **Huzella Mátyás**, **Debreczenben** Csanák József és társa és Rothschneck Károly gyógysz., **H.-Böszörményben** Lányi M. és **Szoboszlón** Túry Jakab uraknál. 64 (7—10)

2394—1863. 164 (2—3)

Hirdetvény.

Biharmegye telekkönyvi törvényszéke részéről közhirré tétetik, miszerint Stettner *Lajos felperesnek* végrehajtási kérelme folytán Zichy István és Zichy Vilmos grófoknak a nagyváradi 2561 tjkvben közös tulajdonuk gyanánt felvett 5400 frtra becsült V.-Ujvároson 60 sz. a. fekvő házuk, a hozzá tartozó szeszgyárral együtt, f. 1863. évi junius 12-kén, ekkori el nem adhatás esetében pedig azon évi *julius 13-kán*, mindkét ízben a helyszinén délután *3 órakor birói* árverésre fog kitétetni. Bánatpénz a becsár 10 pctje. A további feltételek a megyei telekhivatalban időközben is megtekinthetők.

Nagyvárad, april 10 1863.

2885—1863. 165 (2—3)

Hirdetés.

Szabadalmas Nagyvárad város gyámtörvényszéke részéről ezennel közzé tétetik, miként néhai Piller Jakabné hagyatékához tartozó várad-olaszi 794 számu ház f. é. május 30-kán és szükség esetében másodszor julius 1-sőjén, mindenkor a helyszinén, délelötti órákban, árverés utján el fog adatni. Bővebb értesitést e tárgyban addig is a városi közgyámság adand.

Kelt Nagyvárad város törvényszékének 1863-dik évi aprilhó 29-kén tartott üléséből.

ÁRJEGYZÉK. DUNKEL FERENCZ gőzműmalom főraktárából.

Nagyváradon, kis-piacz, Matta-féle házban.

(Bécsi suly.)

A.	Finom asztali dara	12 ft. — kr
00.	Finom liszt	12 „ — „
0.	Királyliszt	11 „ — „
1.	Finom montliszt	9 „ — „
2.	Zsemlyeliszt	7 „ — „
3.	Fehér kenyérliszt	5 „ 50 „
4.	Barna kenyérliszt	4 „ 50 „
5.	Barnább liszt	4 „ — „
6.	Lápliszt	2 „ 50 „
7.	Korpa	2 „ 40 „

A zsákok 1 o. é. forintért *számittatnak*, *és* ha jó karban küldetnek vissza, ezen árért vissza is váltatnak. 104 (14—0)

ÖNKÉNYTES ÁRVERÉS.

Folyó évi májushó 12-dikén délelőtti 9 órakor a nagyváradi nagy piaczon önkénytes árverés utján, készpénz-fizetés mellett el fog árvereltetni:

5 darab tenyésztésre alkalmatos schveiczi tehén, ezek közül 3 fejős, 2 ellős;
2 darab harmadfű schveiczi üszö-borju;
2 „ másodfű „ „
2 „ ¾ éves „ „
2 „ ¾ éves „ bika-borju.

Az árverelni szándékozók a fentirt napon kitüzött órára ezennel illően meghivatnak. 166 (2—2)

Unterkircher János és fia

a „TIROLNŐHÖZ"

(Sasutczán, 21 szám alatt.)

A nyári időszakra sikerült Bécsben oly előnyös vásárlást tennünk, hogy méltán ajánlhatjuk a t. cz. közönségnek *mind jóságára* mind olcsóságára nézve dúsan ellátott raktárunk készletét, különösen rumburgi, creasz, hollandi s valódi sléziai vásznainkat; de kiválólag nyári férfi-öltönyökre czélszerü munkáju vásznainkat és jó ízléssel választott kartonainkat. 167 (2—3)

Kiadó-tulajdonos: Hollósy Lajos.

Nyomatott Tichy Alajos könyvnyomdájában.